

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi

GİLABURU

Kayseri Ticaret Odası

Dispacales (Rubiales) takımının Caprifoliaceae (Hanımeli) familyasından olan Gilaburu bitkisinin gövde, kabuk ve meyveleri farmakolojide geniş bir kullanım alanı bulmaktadır. Gilaburu üzerinde yapılan bir çalışmada bitkinin gövdesinde, kabuğunda ve neyvelerinde saptanan bazı bileşikler aşağıdaki tabloda verilmiştir. (Anon.,2003b; Bolat ve Özcan,1995). Tabloda belirtilen bileşiklerin yanı sıra, gilaburu ayrıca vitamin K,viburnin, isovalerianik asit, salisin, salik asit ve reçine de içermektedir. Gilaburunun diğer aktif bileşenleri ise hidrokinonlar, arbutin, metilarbutin, skopoletin ve skopolin gibi kumarinler ile tanenlerdir.

GİLABURU suyunun böbrekte oluşan kum ve taşları eritici özelliğinin de olduğu bildirilmektedir. Anadolu'da safra ve karaciğer hastalıklarının tedavisinde de bu bitkiden yararlanılmaktadır. Gilaburuda bulunan galaktoz, arabinoz ve ramnoz gibi bazı şekerlerin bağışıklık sistemini uyaran bir etkiye sahip oldukları tespit edilmiştir. Bunlar, fagozitik indeks ve peritonal makrofajlarla lizozomal enzimlerin salgılanmasında etkilidirler. Gilaburudaki asidik polisakaritlerin uyarıcı etkilerinin olması için kalsiyum iyonlarına ihtiyaç duyulmaktadır. (Ovodova et. al, 2000)

Gilaburu meyvesinin bileşimindeki bazı unsurlar kuşburnu ve alıç gibi bazı yabani meyvelerle karşılaştırılmıştır. Buna göre gilaburu, kuşburnu ve alıçta potasyum sırasıyla 2473.80 mg/kg, 4203 mg/kg; sodyum ise 402.62 mg (kg,18 mg/kg ve 23 mg/kg kadardır (Bolat ve Özcan,1995). Gilaburu, kuşburnu ve alıçta sırasıyla indirgen şeker %5.83,%15 ve %4.9;Ham selüloz ise %19.86,%2.80 kadardır (Bolat ve Özcan,1995). Meyve sularında portakaldan 5-10 kat fazla oranda askorbik asit (C vitamini) bulunması dikkat çekicidir.

Harvard Medicine School'da yapılan ve The New England Journal of Medicine'de yayınlanan çalışmada günde 250 gram gilaburu suyu tüketiminin sağlık üzerinde olumlu etkilerinin olduğu belirtilmektedir. Üriner enfeksiyonlar ile kanser tümörlerindeki azalmaların gilaburuda bulunan antioksidan maddelerle olan ilgisi üzerindeki çalışmalar ise halen devam etmektedir.

Gilaburunun gövde ve kabuklarından elde edilen sıvının dahili ve harici kullanım alanları vardır. Hafif astım, epilepsi nöbetleri, yüksek tansiyon, bazı kalp rahatsızlıkları, kramplar, menstrüel sancılar, kabakulak, doğum sonrası sancılar, uyku bozuklukları, romatizma ve bazı sinir rahatsızlıklarında dahili olarak, egzama gibi bazı cilt problemlerinde ise harici olarak kullanılmaktadır. Diğer bir kullanım alanı da kramplar ve menstrüel sancılardır. Kasın gevşemesini sağlayan bileşenin *Viopudial* olduğu düşünülmektedir.

Gilaburuda bulunan valerik asit bitkiye valerian (teskin edici) bir koku vermektedir. Gilaburu meyvesinin çekirdek ve pulplarında önemli oranda sterol bulunmaktadır. Gilaburu çekirdeklerinin espartik asit, treonin, serin, glutamik asit, prolin, glisin, alanin, valin, lösin, izölösün, trozin, fenialanin, histidin, lisin ve arjinin olmak üzere toplam 15 farklı aminoasit içerdiği belirlenmiştir.

